

* ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปการออกแบบแฟชั่นราภรณ์ คณะศิลปกรรมศาสตร์, E-mail: pumboom.42@gmail.com

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปการออกแบบแฟชั่นราภรณ์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

01

การออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี ด้วยแรงบันดาลใจจากร่องรอยของโรคต่างขา

Women's Wear Design Inspired by Visible Traces of Vitiligo

บทคัดย่อ

ผลงานศิลปนิพนธ์นี้ เป็นการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี ประเภทพร้อมสวมใส่ (ready to wear) ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากการศึกษาค้นคว้าโรคต่างขา ที่มีลักษณะอาการของภาวะบุคลิกภาพผิดปกติชนิดก้ำกึ่ง (Borderline Personality Disorder Symptoms : BPDs) โดยนำลักษณะอาการที่แสดงออกทางด้านอารมณ์แปรปรวนของผู้ที่มีอาการการแสดงออกที่ไม่ตรงกับความรู้สึก และร่องรอยของโรคต่างขา ทั้งลักษณะทางกายภาพภายนอก มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาอาการของโรคต่างขา และมุมมองของผู้ป่วยของโรคต่างขา 2) เพื่อศึกษาทฤษฎีการก่อสร้าง เทคนิคการตัดต่อ และทฤษฎีสี 3) เพื่อออกแบบสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายสตรี ประเภทพร้อมสวมใส่ โดยนำทฤษฎีการก่อสร้าง เทคนิคการตัดปะ และการใช้ชุดสีคู่ตรงข้าม เพื่อเน้นให้เห็นถึงความแตกต่างที่เกิดขึ้นตามลักษณะร่องรอยของสีผิวทางกายภาพของโรคต่างขา และเลือกใช้วัสดุที่มีความหลากหลายทั้งทางด้านสี ลวดลาย และพื้นผิวของผ้า ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย

ผลงานศิลปนิพนธ์ครั้งนี้ พบว่า กระบวนการสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายสตรี โดยใช้ทฤษฎีการก่อสร้าง การตัดปะ การใช้สีคู่ตรงข้าม นำเครื่องแต่งกายสตรี และบุรุษ ทั้งประเภททางการ และลำลอง มารื้อโครงสร้างออกจากกันเป็นชิ้นส่วน จากนั้นจึงนำมาประกอบเข้าด้วยกัน

เป็นโครงสร้างชุดใหม่ด้วยวิธีการตัดปะ ทำให้เกิดเป็นแนวทางโครงสร้างของชุดในรูปทรงที่แปลกใหม่ขึ้น และสามารถนำเสนอลักษณะร่องรอยจากอาการของโรคต่างชาวดังที่ผู้วิจัยได้ออกแบบไว้

คำสำคัญ : การออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี โรคต่างชาวม การตัดปะ:
การรีอสร้าง สีคู่ตรงข้าม

ABSTRACT

This art thesis is a design of women's ready-to-wear that inspired by study of vitiligo symptoms (Borderline Personality Disorder Symptoms: BPDs). By using this symptom that shows the mood swings (capricious ness) which the patients are in different their feelings and appearances and study the traces of physical vitiligo. Purposes of this research are 1) The study of the symptoms of vitiligo and the perspective of patients with vitiligo 2) The study the deconstruction theory and color theory 3) The creative design of women's ready-to-wear. By applying the deconstruction theory, collage techniques and the use of complementary color combinations emphasize the differences are between the traces of physical skin color form vitiligo and choose materials that are diverse in terms of colors, patterns and textures of the fabric in costume design.

The study found that the process of creating women's clothing by using the deconstruction theory, collage techniques, cutting, pasting and using complementary colors. The formal and casual dressing styles of men and women dismantle the pattern and reassemble it by cutting and pasting. It creates a new idea of clothing.

Keywords : Women's Wear Design, Vitiligo, Collage,
Deconstruction, Complementary Color

บทนำ

การสร้างสรรคผลงานศิลปะในครั้งนี้นี้ ได้รับแรงบันดาลใจจาก โรคต่างขาซึ่งเป็นโรคที่มีการสูญเสียเซลล์สร้างเม็ดสี (Melanocyte) ในชั้นหนังกำพร้า ทำให้เห็นรอยโรคเป็นเป็นผื่นสีขาวขอบเขตชัดเจน โรคต่างขาพบได้ในทุกเชื้อชาติ พบอุบัติการณ์ทั่วโลกประมาณ 1-2% มักพบรอยโรคตั้งแต่ช่วงเด็กหรือช่วงวัยรุ่น โดยอายุเฉลี่ยที่เริ่มพบรอยโรค คือ ประมาณ 20 ปี (นฤมล, 2554, น.88)

ผู้ที่เป็นโรคต่างขาจะมีภาวะแพ้ภูมิตัวเอง (Autoimmune) ซึ่งเป็นภาวะที่พบว่าเกี่ยวข้องกับโรคต่างขามากที่สุด มีการเปลี่ยนแปลงทั้งภูมิคุ้มกันของร่างกาย (Humoral Immunity) และภูมิคุ้มกันของเซลล์ (Cellular Immunity) ที่ทำให้เกิดการทำลายเซลล์สร้างเม็ดสี (นฤมล, 2554, น. 88-89) อาการของภาวะบุคลิกภาพผิดปกติชนิดก้ำกึ่ง (Borderline Personality Disorder Symptoms: BPDs) โดยนำลักษณะอาการที่แสดงออกทางด้านอารมณ์ของผู้ที่มีอาการ คือ การที่มีความสัมพันธ์ที่ไม่มั่นคง (Unstable Relationship) กล่าวคือ เป็นบุคคลที่มีอารมณ์แปรปรวน มีการแสดงออกที่ไม่ตรงกับความรู้สึกและมีสัมพันธ์ภาพที่ตึงเครียด

ผู้วิจัยสนใจการทดลองการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี โดยใช้ทฤษฎีการรื้อสร้าง (Deconstruction) ของฌาคส์ แดริดา (Jacques Derrida) ผู้ริเริ่มหลักทฤษฎีโดยใช้ปรัชญาเน้นการตั้งคำถามเกี่ยวกับสัญณะ สัญลักษณ์ ที่ไม่ได้เป็นการรื้อทำลายโครงสร้างแต่เป็นการค้นหาความหมายใหม่จากความหมายที่เคยมีอยู่แล้ว โดยนำสิ่งเหล่านั้นมาเติมสร้างใหม่ให้ดีกว่าเดิม (สุภางค์ จันทรวานิช.2551:234) ในวงการแฟชั่นได้นำทฤษฎีการรื้อสร้างมาใช้เป็นแนวคิดในการทำงานทางด้านนี้อยู่เสมอ “Fashion Deconstruction” เป็นแนวคิดที่รื้อสร้าง ที่จะเห็นเสื้อผ้าที่มีขอบดิบ ตะเข็บเปลือย ชายที่หลดลุ่ย รอยเย็บ หรือสิ่งอื่นๆ ทำให้เสื้อผ้ามีลักษณะที่ยังไม่เสร็จและบ่งบอกถึงกระบวนการของการออกแบบ การพลิกขั้นตอนการผลิตเสื้อผ้า เพื่อสร้างสรรค์เสื้อผ้าในรูปแบบใหม่ ทำให้ผู้สวมใส่ดูราวกับว่ากำลังใส่เสื้อผ้าผิดไปจากเดิมๆ เช่น เข็มขัดกลายเป็นเสื้อแจ็กเก็ต หรือถุงมือกลายเป็นเสื้อ และโต๊ะที่กลายมาเป็นกระโปรง มีจุดประสงค์เพื่อท้าทายการรับรู้ทางด้านความงามแบบดั้งเดิมที่ว่าเสื้อผ้าจะต้องเสร็จสิ้นสมบูรณ์อย่างไรที่ดี และเพิ่มคำจำกัดความของความงามที่เป็นที่ยอมรับ องค์ประกอบเหล่านี้ถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย ในโลกของแฟชั่นทุกอย่างสามารถหรือโครงสร้างได้ (Micvelle Tan Xue Yi.2012)

จากแรงบันดาลใจที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีแนวคิดการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี โดยนำลักษณะความผิดปกติของโรคต่างขาที่เกิดขึ้นทางกายภาพภายนอก และมุมมองของอารมณ์ที่ไม่มั่นคงของคนที่เป็นโรคต่างขา นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ด้วยวิธีการเปลี่ยนตำแหน่งเครื่องแต่งกาย (Deconstruction) ในกระบวนการออกแบบได้ใช้เครื่องแต่งกายสตรีและบุรุษ ประเภทแบบทางการ (Formal) แบบลำลอง (Casual) อาทิ แจ็คเก็ต สูท เสื้อแจ็กเก็ต ชุดเดรส

กระโปรง กางเกง เป็นต้น นำมาเลาะแยกชิ้นส่วนออกจากกันแล้วจึงนำกลับมาจับเดรปขึ้นหุ่นใหม่ เพื่อให้ได้โครงชุดแบบใหม่ที่มีรายละเอียดแตกต่างไปจากรูปแบบเดิม การลดทอนและการเปลี่ยนตำแหน่งด้วยวิธีการตัดปะ (Collage) การนำชิ้นส่วนของเครื่องแต่งกายที่ต่างชนิดกันมาผสมไว้ด้วยกัน เพื่อแสดงถึงความหลากหลายแทนลักษณะของการเกิดร่องรอยของโรคต่างชาวย ด้วยการใช้สีคู่ตรงข้าม (Complementary Color) สีตัดกัน หรือสีคู่ปฏิปักษ์ เป็นสีที่มีค่าความเข้มของสี ตัดกันอย่างรุนแรง คือ สีน้ำเงิน กับ สีส้ม เป็นการแทนค่ารอยต่างที่มีลักษณะเป็นผื่นสีขาว มีขอบเขตที่ชัดเจนบนผิวหนัง โดยเลือกใช้ผ้าหลากหลายประเภท อาทิ ผ้าฝ้าย ผ้าขนสัตว์ ผ้าโพลีเอสเตอร์

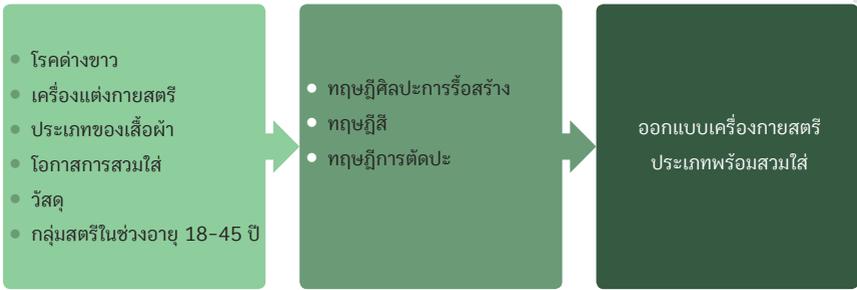
ผลงานการสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายสตรีครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายที่จะออกแบบสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายสตรี ประเภทพร้อมสวมใส่ (Ready to Wear) ที่มีลักษณะเท่ แกร่ง และน่าหลงใหล เหมาะสมสำหรับสตรีในช่วงอายุ 18-45 ปี

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อออกแบบสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายสตรี ประเภทลำลอง
2. เพื่อศึกษาลักษณะร่องรอยของโรคต่างชาวยและมุมมองของผู้ป่วยโรคต่างชาวย สำหรับการนำมาออกแบบสร้างสรรค์เครื่องแต่งกาย
3. เพื่อศึกษาและทดลองนำศิลปะการร้อยสร้าง เทคนิคการตัดปะ และทฤษฎีสี มาใช้ในการสร้างสรรค์เครื่องแต่งกาย

กรอบแนวความคิดในการศึกษา

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการออกแบบ โดยใช้แรงบันดาลใจจากโรคต่างชาวย ทฤษฎีศิลปะการร้อยสร้าง ทฤษฎีสี เทคนิคการตัดปะ และการนำองค์ประกอบของเครื่องแต่งกายประเภททางการและลำลองทั้งบุรุษและสตรีมาผสมผสานเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อสร้างกรอบแนวความคิดในการศึกษากระบวนการสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายสตรี ประเภทพร้อมสวมใส่ ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์นี้ ได้รับแรงบันดาลใจจากโรคต่างขา โดยเฉพาะลักษณะทางกายภาพภายนอกและมุมมองของผู้ป่วยโรคต่างขา อาศัยแนวทฤษฎีศิลปะการรื้อสร้างเครื่องแต่งกายของบุรุษและสตรี ทั้งรูปแบบทางการและแบบจำลองที่มีลักษณะต่างประเภทเข้าไว้ด้วยกัน โดยใช้เทคนิคการตัดปะและการใช้วัสดุที่มีความหลากหลาย สู่การออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี ประเภทพร้อมสวมใส่ จำนวน 8 ชุด

นิยามศัพท์

โรคต่างขา (Vitiligo) หมายถึง โรคที่มีการสูญเสียเซลล์การสร้างเม็ดสี ในชั้นหนังกำพร้า ทำให้เกิดเป็นรอยผื่น สีขาวขึ้นกระจายไปตามร่างกาย

ศิลปะการรื้อสร้าง (Deconstruction) หมายถึง การฉีกหรือรูปทรงของเสื้อผ้าจากแนวคิดเดิม ปรับเปลี่ยนย้ายหมุน การซ้อนทับ ทำให้เกิดเป็นรูปทรงภายนอกที่แปลกไปจากเดิม

การตัดปะ (Collage) หมายถึง การตัดต่อชิ้นส่วนของเครื่องแต่งกายต่างชนิดกันเข้าไว้ด้วยกัน

วิธีการและการดำเนินการศึกษา

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ค้นคว้าข้อมูลเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่
 - 1) ข้อมูลเกี่ยวกับโรคต่างขา โดยเฉพาะลักษณะทางกายภาพภายนอกและมุมมองของผู้ป่วยโรคต่างขา
 - 2) แนวทฤษฎีศิลปะการรื้อสร้าง
 - 3) เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ประเภทแบบทางการและแบบลำลอง
 - 4) เทคนิคการตัดปะ
 - 5) ทฤษฎีสี
 - 6) วัสดุและผ้า
2. นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ เพื่อสร้างกรอบแนวความคิด ในการสร้างสรรค์ผลงาน
3. ออกแบบแบบร่างทางความคิด
4. สร้างแม่แบบตัดเย็บ ชุดต้นแบบ ทดลองการสวมใส่เพื่อการปรับแก้ไข สรุปัดเลือกชุดต้นแบบ
5. ตัดเย็บชุดผลงานศิลปะนิพนธ์
6. นำเสนอผลงาน สรุปผลการศึกษาและเผยแพร่ผลงาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ลักษณะอาการของโรคต่างขา

โรคต่างขาเป็นโรค ที่มีการเปลี่ยนแปลงของภูมิคุ้มกันของร่างกายและเซลล์ มีการสูญเสียเซลล์สร้างเม็ดสี เกิดอาการรอยเป็นลักษณะผื่นแบนราบสีขาว ขอบเขตชัดเจน สามารถพบได้ทุกตำแหน่งบนร่างกาย ปัจจุบันเกิดมุมมองทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ในเชิงลบมีหลายคนที่เป็นโรคต่างขาที่รู้สึกเครียดที่มีผิวต่าง ต้องอำพรางรอยต่างบนร่างกายด้วยการลงเครื่องสำอางหรือสวมใส่เสื้อแขนยาวเท่านั้น ในเชิงบวกเกิดมุมมองใหม่ที่กลับมามีทัศนคติในสิ่งที่เป็น กล้าแสดงออก กล้าเปิดเผยตัวตนเองสะท้อนให้เห็นว่าสังคมมีความเท่าเทียม

ในการสร้างสรรค์ผลงานนี้ ได้นำลักษณะอาการของโรคต่างขา มาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบโดยใช้ลักษณะทางกายภาพภายนอกและมุมมองของอารมณ์

2. การวิเคราะห์ทฤษฎีการรื้อสร้าง (Deconstruction)

วิธีการออกแบบสร้างสรรค์ด้วยการรื้อโครงสร้างเสื้อผ้า โดยการนำเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ทั้งประเภทแบบทางการและลำลอง นำมารื้อโครงสร้างของเสื้อผ้าออกเป็นชิ้นส่วนจาก

นั้นนำมาสลับตำแหน่งที่อยู่เดิมด้วยการแทนที่ (Displace) คือ การเคลื่อนที่ หรือย้ายตำแหน่ง ขยับใหม่ ซึ่งเป็นการทำท่ายหรือผ่าฝืนกฎเกณฑ์การออกแบบเดิมๆ เพื่อให้ได้ลักษณะของส่วน ประกอบเครื่องแต่งกายเป็นแบบอย่างเฉพาะ อีกทั้งการได้รายละเอียดของโครงสร้างเสื้อผ้าที่ แปรเปลี่ยนและรูปทรงใหม่ๆ

3. การวิเคราะห์เพื่อการออกแบบโดยใช้ทฤษฎีสีคู่ตรงข้าม

จากสาเหตุและอาการแสดงของโรคต่างขา คือ ความแตกต่างของสี และมุมมองของ ผู้ป่วยเป็นความแตกต่างของความคิด และทัศนคติทั้งด้านบวกและด้านลบ จึงแทนค่าด้วยการ ใช้สีคู่ตรงข้าม (Complementary Color) สีคู่ตรงข้ามที่นำมาใช้ คือ สีน้ำเงิน กับ สีส้ม เป็น สีที่สามารถสวมใส่ได้ทั้งบุรุษและสตรี มีความหมายที่สะท้อนถึงความแตกต่างทางด้านอารมณ์ และการกระตุ้นให้ผู้สวมใส่มีชีวิตชีวามากขึ้น ซึ่งความหมายของสีน้ำเงิน หมายถึง ความเยียบ ความสงบ ความสุขุม และความเป็นเอกภาพ สีส้ม หมายถึง ความสนุกสนาน มีชีวิตชีวา ความ มีเสน่ห์ และสีชาว-ดำ ที่ให้ความหมายโดยนัยยะที่คล้ายคลึงกับสีคู่ตรงข้าม นอกจากนี้ยังมีการ ใช้ทฤษฎีสีชัด โดยการลดค่าสีที่เข้มในสีคู่ตรงข้ามให้มีค่าน้ำหนักอ่อนลง ด้วยการ ใช้สีคู่ตรงข้าม ดังนั้นจึงมีการเพิ่มค่าน้ำหนักของสีน้ำเงินให้เข้มขึ้นโดยการเจือสีส้มลงไป ทำให้สีน้ำเงินหม่นลง

4. การวิเคราะห์ศิลปะการตัดปะ (Collage)

ศิลปะการตัดปะหรือปะติดเป็นเทคนิคของการผลิตงานศิลปะ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ในงาน ทัศนศิลป์ ที่ทำจากการรวบรวมรูปแบบผลงานหรือสิ่งที่แตกต่างกันแล้วสร้างเป็นผลงานชิ้น มาใหม่ทั้งหมด

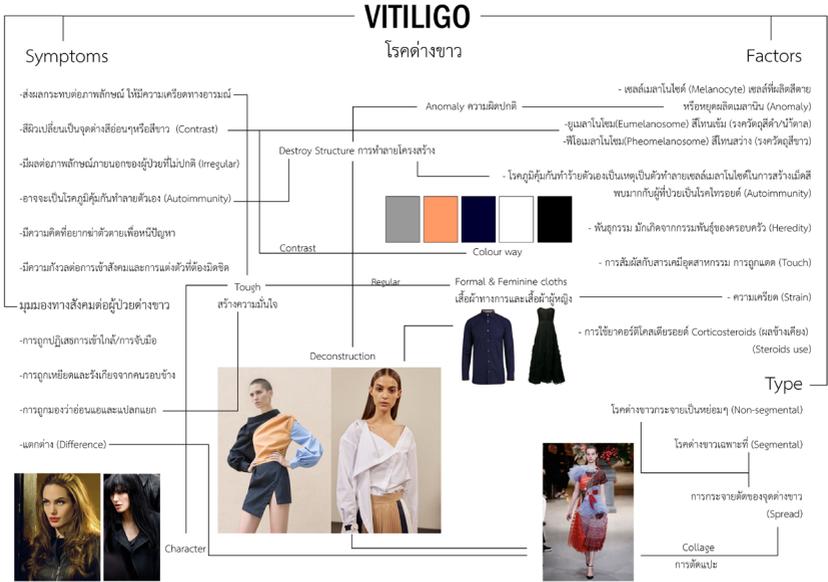
ศิลปะการตัดปะได้นำมาใช้ในการออกแบบแฟชั่น ในกระบวนการเกิดซ์ภาพแบบร่าง ทางความคิดโดยเป็นส่วนหนึ่งของภาพประกอบสื่อผสม ซึ่งเป็นการวาดภาพร่วมกับการใช้วัสดุที่ หลากหลาย เช่น กระดาษ ภาพถ่าย เส้นด้าย หรือผ้า นำแนวคิดมาสู่การออกแบบเครื่องแต่งกาย

ในการสร้างสรรค์แบบร่างทางความคิด ได้นำเอากระบวนการและเทคนิคศิลปะภาพ ตัดปะมาใช้โดยการนำภาพถ่ายเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ในหลากหลายประเภทนำมา ทดลองการตัดปะผสมผสานเข้าไว้ด้วยกัน

5. การวิเคราะห์รูปแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ในโอกาสการสวมใส่ประเภท ทางการและลำลอง

การแต่งกายแบบทางการ (Formal Style) จะมีโอกาสการสวมใส่ที่เฉพาะเจาะจง สีที่ใช้ จะไม่ฉูดฉาดเกินไป จะมีลักษณะที่สุภาพ มีการตัดเย็บที่ประณีตและการเลือกใช้สีในโทนสีเข้ม หรือสีเดียวกันทั้งหมด เช่น เสื้อสูท เสื้อเชิ้ตกางเกง เข็มขัด รองเท้าหนัง เป็นต้น ตามกาลเทศะ ในการแต่งกายแบบลำลอง (Casual Style) เป็นการแต่งกายที่เรียบง่าย สบายๆ เช่น เสื้อเชิ้ต เสื้อยืด เสื้อแจ็กเก็ต กางเกงยีนส์ กระโปรง รองเท้าผ้าใบ เป็นต้น จะใช้โทนสีสันที่มีความ

การวิเคราะห์แรงบันดาลใจจากโรคต่างขาและมุมมองผู้ป่วยโรคต่างขา

ภาพที่ 2 แผนภาพการวิเคราะห์แรงบันดาลใจจากโรคต่างขาและมุมมองผู้ป่วยโรคต่างขา
ที่มา : ณัฐภูมิ ผิวอ่อน

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

การออกแบบร่างความคิด (Comprehensive Idea Sketch Design) การออกแบบร่างความคิดในเบื้องต้นผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตัดปะภาพถ่ายในโปรแกรมคอมพิวเตอร์กราฟิก โดยการนำภาพเครื่องแต่งกายบุรุษ เครื่องแต่งกายสตรี ในรูปแบบต่างๆ เช่น เสื้อสูท เสื้อเชิ้ต เสื้อแจ็กเก็ต เดรส เสื้อยืด กระโปรงยาว เป็นต้น มาผสมผสานกันโดยไม่ได้คำนึงถึงด้านความงาม การสวมใส่ และการตัดเย็บด้วยการตัดปะลงบนหุ่นต้นแบบตามลักษณะร่องรอยการกระจายตัวของโรคต่างขา หลังจากนั้นได้นำแบบร่างทางความคิดมาพัฒนาต่อยอดในการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี และการปรับแก้ไขส่วนต่างๆ ให้ดูทันสมัยขึ้น จำนวน 20 แบบ

การแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาแบบร่างทางความคิด ครั้งที่ 2 ได้การปรับแก้ไขแบบร่างทางความคิด จำนวน 16 แบบ โดยการลดทอนส่วนที่ไม่จำเป็น ปรับโครงสร้างเครื่องแต่งกายให้เป็นรูปแบบในทิศทางเดียวกัน นำกลับมาปรับปรุงเส้นไหลให้มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เพื่อให้ได้แบบร่างทางความคิดที่มีเอกภาพและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สรุปได้แบบร่างทางความคิดที่สมบูรณ์ จำนวน 8 ชุด

ภาพที่ 3 แบบร่างทางความคิดด้วยวิธีการตัดปะ
ที่มา : ณัฐภูมิ ผิวอ่อน

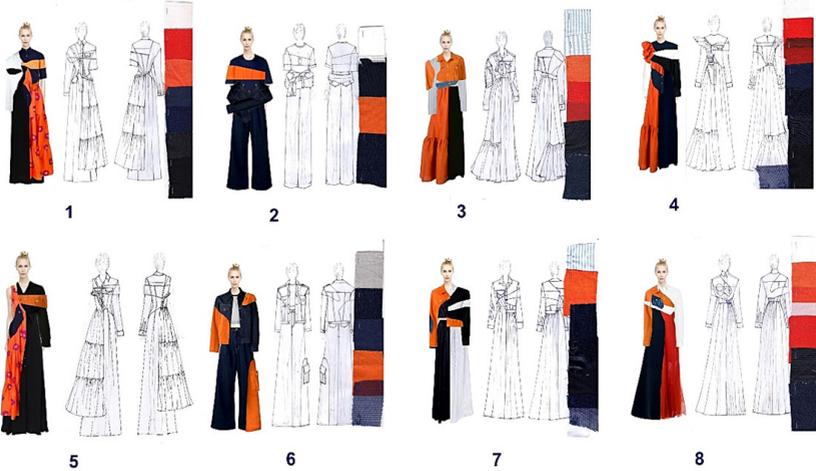
ในการปรับปรุงแก้ไขแบบร่างทางความคิดในครั้งที่ 3 ทางผู้วิจัยได้นำแบบร่างทางความคิดในครั้งที่ 2 มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมเครื่องแต่งกายประเภทชุดทำงานเข้ามาในผลงานศิลปนิพนธ์ จำนวน 2 แบบ ที่มีท่อนล่างเป็นกางเกงมาแทนกระโปรงยาว เพื่อลดความจำเจของแบบร่างทางความคิดที่มีความคล้ายคลึงกัน ดังนี้

ภาพที่ 4 แบบร่างทางความคิดด้วยวิธีการตัดปะ
ที่มา : ณัฐภูมิ ผิวอ่อน

สรุปผลงานแบบร่างทางความคิดที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการศิลปนิพนธ์ จำนวน 8 แบบ ดังนี้

Sketch Design

ภาพที่ 5 แบบร่างทางความคิดทั้งหมด จำนวน 8 แบบ
ที่มา : ณัฐภูมิ ผิวอ่อน

การสร้างต้นแบบด้วยแม่แบบตัดเย็บ (Prototype Design Pattern)

การสร้างสรรค์ผลงานต้นแบบด้วยแม่แบบตัดเย็บบนกระดาษ จะต้องใช้สัดส่วนนางแบบจริงซึ่งต้องอ้างอิงขนาดของนางแบบที่เป็นมาตรฐานในด้านของขนาด สัดส่วน ความสูง เป็นต้น สำหรับการสร้างผลงานต้นแบบจึงใช้สัดส่วนในการอ้างอิงการตัดเย็บด้วยขนาดเครื่องแต่งกายสตรีตามมาตรฐานอเมริกา คือ ขนาดกลาง (size m) การตัดเย็บผลงานต้นแบบเป็นการตัดเย็บขึ้นทดลอง เพื่อขึ้นผลงานเสมือนกับผลงานจริง โดยคัดเลือกวัสดุที่มีลักษณะด้านเนื้อผ้า ความหนา บาง และน้ำหนักที่ใกล้เคียงกับวัสดุจริง แม่แบบตัดเย็บที่นำมาสร้างสรรค์มีอยู่ 2 ลักษณะ คือ

1. การสร้างผลงานต้นแบบด้วยกระดาษ (Paper Pattern) การทำแม่แบบตัดเย็บสำหรับการสร้างสรรค์ผลงานต้นแบบได้ทำการเตรียมข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าและความรู้ที่ได้เรียนรู้มานั้นนำมาปรับใช้ในการทำแม่แบบตัดเย็บบนกระดาษ ในการทำแม่แบบตัดเย็บบนกระดาษได้อิงข้อมูลจากการสร้างแม่แบบมาตรฐาน แต่ละชิ้นงานของเครื่องแต่งกายที่ได้ถูกออกแบบแต่ละแบบนี้มีเอกลักษณ์เฉพาะแบบ กล่าวคือ แต่ละชิ้นของแม่แบบตัดเย็บจะไม่ซ้ำกันในแต่ละชุด อาจมีบางส่วนที่สามารถใช้ร่วมกันได้ เช่น ปกเสื้อ สาบปลายแขน ขอบเอว กระเป๋าสีเสื้อ ผากระเป๋ เป็นต้น

2. การสร้างผลงานต้นแบบด้วยการจับผ้าขึ้นหุ่น (Draping) การทำแม่แบบตัดเย็บด้วยการจับผ้าขึ้นหุ่นเป็นอีกหนึ่งวิธีการที่ผู้วิจัยใช้ในการสร้างแม่แบบตัดเย็บสำหรับการสร้างสรรค์

ผลงานต้นแบบ ซึ่งวิธีการนี้จะได้แม่แบบตัดเย็บที่พอดีตัว เข้ารูปกับสัดส่วนนางแบบมากกว่า แม่แบบตัดเย็บกระดาษ ซึ่งแม่แบบตัดเย็บนี้จะถูกใช้ในส่วนของท่านั่งของเครื่องแต่งกายจะเป็นส่วนของกระโปรงเป็นส่วนใหญ่ และการจับผ้าตาข่ายขึ้นบนโครงสร้าง เป็นต้น

ผลงานต้นแบบที่ใช้แม่แบบตัดเย็บที่สร้างด้วยกระดาษจะมีความละเอียด ชับซ้อนทางด้านส่วนประกอบต่างๆ บนเครื่องแต่งกาย ส่วนประกอบที่ต้องใช้การคำนวณเพื่อให้เกิดความแม่นยำและผลงานบางชิ้นที่ต้องการความหลวมในการสวมใส่ และผลงานต้นแบบที่ใช้แม่แบบตัดเย็บจากการจับผ้าขึ้นหุ่นจะมีความซับซ้อนน้อยลงมาจากแม่แบบตัดเย็บจากกระดาษ แต่ได้โครงสร้างที่เข้ารูปกับสัดส่วนจริงมากกว่า รวมไปถึงจังหวะการทิ้งตัวของผ้าที่แม่นยำ

การสร้างสรรค์ผลงาน

1. การคัดเลือกวัสดุที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

การคัดเลือกวัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานดำเนินถึงหลักการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี ประเภทพร้อมสวมใส่ ควรเลือกผ้าที่มีความหลากหลายด้านเนื้อผ้าที่จะนำมาผสมผสานกัน ผู้วิจัยได้คัดเลือกผ้าที่นำมาใช้ทั้งผ้าเส้นใยธรรมชาติ ผ้าเส้นใยสังเคราะห์ อีกทั้งการย้อมสีผ้าที่ตอบโจทย์ด้านสีของแนวความคิดหลักเรื่องสีคู่ตรงข้าม

2. เทคนิคที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

เทคนิคที่เลือกใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานนอกเหนือไปจากเทคนิคการตัดปะและการร้อยสร้างเครื่องแต่งกาย ได้นำเทคนิคการตัดเย็บเหลื่อมตะเข็บเข้ามาเป็นเทคนิคเสริม กล่าวคือ เทคนิคการตัดเย็บเหลื่อมตะเข็บเป็นวิธีการเย็บผ้าสองชิ้นหรือมากกว่าที่ถูกนำมาตัดต่อกันแล้ว จะทำให้ผลงานดูมีมิติขึ้น ไม่เป็นระนาบแบนที่ไร้มิติ ผู้วิจัยทดลองนำเอากการเย็บตัวเข้ามาผสมกับเทคนิคการเย็บเหลื่อมตะเข็บ เริ่มต้นด้วยการเย็บเดินคิ้วของตะเข็บริมผ้าขึ้นบน (สามารถเย็บเดินเป็นตะเข็บเดี่ยวหรือตะเข็บคู่ขึ้นอยู่กับชนิดของผ้าและแต่ละแบบร่างทางความคิด) แล้วจึงเย็บประกบผ้าสองชิ้นทางด้านในเข้าไว้ด้วยกัน จากนั้นนำไปพันริมตะเข็บและบางส่วนจะต้องใช้การสอยตะเข็บโยงตัวนอนด้านเพื่อให้ผลงานแข็งแรงและไม่เสียโครงสร้างของการตัดต่อ

ภาพที่ 6 เทคนิคการเย็บหลอมตะเข็บที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน
ที่มา : ณัฐภูมิ ผิวอ่อน

การตัดเย็บ

การตัดเย็บผลงานได้ทำการปรับแก้ไขในส่วนของแม่แบบตัดเย็บกระดาดและแม่แบบตัดเย็บจากการจับผ้าขึ้นหุ่นให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น อีกทั้งการปรับสัดส่วนให้เป็นไปตามแบบร่างทางความคิด โดยการตัดเย็บผลงานได้มีการคัดเลือกผลงานจากแบบร่างทางความคิด และผลงานต้นแบบ จำนวน 8 ผลงาน โดยได้ยึดขนาดและสัดส่วนตามผลงานต้นแบบในบางผลงาน และได้ทำการแก้ไขขนาดและสัดส่วนบนแม่แบบตัดเย็บในบางผลงาน เพื่อให้ผลงานมีขนาดและสัดส่วนที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

การปรับปรุงและพัฒนาผลงาน

การปรับปรุงและพัฒนาผลงานหลังจากการตัดเย็บผลงานทั้ง 8 ผลงาน พบว่าสามารถเพิ่มรายละเอียด และเพิ่มฟังก์ชันในบางผลงานเพื่อให้ผลงานสมบูรณ์ โดยปรับเปลี่ยนกระเป๋ากระโปรงด้านซ้ายเป็นกระเป๋าซ่อน มีฝากระเป๋าแบบกางเกงทรงคาร์โก (Cargo) เป็นกระเป๋าเซวทรงห้าเหลี่ยม และเพิ่มอะไหล่ไว้ตรงขอบกระโปรงชายระบายสีส้มทางด้านหลังสำหรับถอดและใส่ที่สะดวกขึ้นในผลงานชุดที่ 1 การเพิ่มชั้นของกระโปรงผ้าตาข่ายชายระบายแบบจีบรูตสีกรมท่าบนชั้นของกระโปรงสีส้มในผลงานชุดที่ 3 การเพิ่มชั้นของผ้าตาข่ายสีดำบนตัวเสื้อด้านซ้ายและแถบระบายในผลงานชุดที่ 4 และการปรับเปลี่ยนเสื้อตัวในเป็นเสื้อยืดทรงเข้ารูป และเพิ่มการเย็บกุดตะเข็บขึ้นส่วนตัวกางเกงทรงคาร์โกสีส้มโดยเย็บกุดตะเข็บด้านหน้าและด้านหลังแบบทิ้งชายกางเกง การแก้ไขและปรับปรุงผลงาน โดยมีการเพิ่มรายละเอียดบางประการ อาทิ การปรับเปลี่ยนตำแหน่งกระเป๋า เพิ่มชั้นกระโปรงจีบระบายผ้าตาข่าย และการเปลี่ยนเสื้อยืดตัวใน เพื่อให้เกิดความลงตัวและเหมาะสมมากขึ้น

ภาพที่ 7 ผลงาน ทั้งหมด 8 แบบ
ที่มา : ณัฐภูมิ ผิวอ่อน

การนำเสนอผลงาน

การนำเสนอผลงาน เป็นการเผยแพร่ผลงานศิลปนิพนธ์สู่สาธารณะ ในรูปแบบการจัดแฟชั่นโชว์ของนักศึกษา และเผยแพร่ในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อดิจิทัล เนื่องด้วยในปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์มีอิทธิพลเป็นอย่างมาก ทั้งยังสามารถกระจายข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง จึงได้นำเอาสื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นที่นิยม คือ เฟซบุ๊ก (Facebook) และอินสตาแกรม (Instagram) มาเป็นช่องทางในการเผยแพร่ผลงานด้วย

ภาพที่ 8 ผลงานศิลปนิพนธ์ภายในเล่มสูจิบัตร
ที่มา : ณัฐภูมิ ผิวอ่อน

อภิปรายผล

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยสร้างสรรค์การออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี โดยนำลักษณะของโรคต่างขาที่เป็นการกระจายของจุดต่างขาผ่านเทคนิคการตัดปะ (Collage) และการใช้สีคู่ตรงข้าม เพื่อสร้างเป็นเครื่องแต่งกายสตรี ประเภทพร้อมสวมใส่ในชีวิตประจำวัน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

การจัดองค์ประกอบของเครื่องแต่งกายหรือการวางตำแหน่งของเครื่องแต่งกายที่นำมาผสมผสานกัน จะต้องคำนึงถึงลักษณะโครงสร้าง เนื้อผ้า และสีสันทันที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ในการใช้เครื่องแต่งกายทั้ง 2 ประเภท ประกอบเข้าด้วยกัน คือ เครื่องแต่งกายประเภททางการ และลำลอง ซึ่งได้มีการดัดแปลงโครงสร้างบางส่วนให้เพิ่มขึ้นและลดลงตามความเหมาะสมของผลงาน เช่น การปรับเส้นไหล่ให้กว้างกว่าปกติและปรับวงแขนให้กว้างขึ้นเพื่อให้โครงสร้างดูหลวมในทุกผลงาน สอดคล้องกับแนวความคิดที่นำเสนอความร่วมมือของโครงสร้างเครื่องแต่งกายสตรีในปัจจุบัน

ด้านการใช้สี เพื่อให้สอดคล้องกับแรงบันดาลใจจากโรคต่างขาโดยเฉพาะความแตกต่างของสีผิว และมุมมองของผู้ป่วยโรคต่างขา ทศนคติที่มีทั้งด้านบวกและลบ โดยการแทนค่าด้วยชุดสีคู่ตรงข้ามในวงจรัส คือ สีส้ม-น้ำเงิน สะท้อนถึงความแตกต่างทางด้านอารมณ์ ดังที่ได้กล่าวถึงในขั้นตอนการวิเคราะห์แล้วนั้น เมื่อนำมาใช้ออกแบบจะเห็นความแตกต่างของสีทางกายภาพได้อย่างชัดเจน จึงต้องมีการนำหลักทฤษฎีสีชุดมาใช้ เพื่อเป็นการลดค่าสีที่เข้มในสีคู่ตรงข้ามให้มีค่าน้ำหนักอ่อนลง โดยสีที่นำมาใช้นั้นเป็นสีคู่ตรงข้ามนั้นคือการเพิ่มค่าน้ำหนักสีของสีน้ำเงินให้เข้มขึ้นโดยการเจือสีส้มลงไปในสีน้ำเงินจะทำให้สีหม่นลง โดยวิธีการนี้จะช่วยในการผสมผสานเครื่องแต่งกายได้ง่ายขึ้น และไม่ขัดแย้งจนเกินไป เพื่อให้ผลงานที่สร้างสรรค์มีเอกภาพ โดดเด่น และตอบโจทย์ตามวัตถุประสงค์ที่สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

ด้านการกำหนดทิศทางในการออกแบบ แบบร่างทางความคิด โดยการใช้วิธีการตัดปะด้วยโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ ได้นำภาพถ่ายส่วนประกอบเครื่องแต่งกายหลากหลายประเภท นำมาทดลองตัดปะเข้ารวมกัน มาผสมผสานกันเป็นเครื่องแต่งกายรูปแบบต่างๆ นั้นมีการลดทอนส่วนที่ไม่จำเป็นต่อผลงานออก โดยการปรับโครงสร้างเครื่องแต่งกายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ มีการปรับเส้นไหล่ให้มีลักษณะรูปทรงในแนวทางที่คล้ายคลึงกัน ปรับเปลี่ยนรูปแบบเสื้อผ้าบางประเภทออกเพื่อให้แบบร่างทางความคิดออกมามีเอกภาพมากขึ้นและเป็นคอลเลกชันเดียวกัน

การตัดเย็บผลงานต้นแบบ ควรตัดเลือกวัสดุที่มีลักษณะด้านเนื้อผ้า การทอ ความหนาและบาง และน้ำหนักที่ใกล้เคียงกับวัสดุจริง ทดลองขึ้นโครงสร้างโดยรวมให้เหมือนหรือใกล้เคียงแบบร่างทางความคิดมากที่สุด

การวิจัยสร้างสรรค์ด้านเครื่องแต่งกายนั้น ควรต้องมีองค์ความรู้เรื่องเครื่องแต่งกายที่รอบด้าน มีศักยภาพทางด้านการสร้างแม่แบบตัดเย็บร่วมกับการตัดเย็บ การเลือกวัสดุ ต้องมีความเข้าใจพื้นฐานของเนื้อผ้า พื้นผิว ลวดลาย ที่จะนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

นอกจากนี้การออกแบบแฟชั่นเครื่องแต่งกายสตรีนั้นควรมีรูปแบบที่ใหม่และร่วมสมัย นักออกแบบควรศึกษาและเรียนรู้เครื่องแต่งกายรูปแบบดั้งเดิมให้เข้าใจอย่างละเอียด เพื่อนำความรู้ความเข้าใจที่ดีนั้นไปสู่การประยุกต์หรือดัดแปลงเป็นผลงานสร้างสรรค์ที่มีความร่วมสมัย

เอกสารอ้างอิง

- นฤมล ศิลปอาชา. (2554). *Siriraj Dermatology Digest โรคผิวหนัง...ไม่ผิวเดิน*. กรุงเทพฯ: หจก.ภาพพิมพ์.
- ประเสริฐ พิษยะสุนทร. (2555). *ศิลปะและการออกแบบเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2551). *ทฤษฎีสังคมวิทยา*. สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บานชื่น ผกามาต. (2555). *วัฒนธรรมการแต่งกาย*. สืบค้นเมื่อ 23 พฤษภาคม 2562. จาก http://banchuen.blogspot.com/2012/01/blog-post_8834.html.
- Micville Tan Xue Yi. 2012. (2019, May 28). *Deconstruction Fashion -anti-Fashion* Retrieved from: <https://makingtheunfinished.wordpress.com/2012/05/28/deconstruction-fashion-anti-fashion-5-2/>